

طاشينك
الصحبة يوم غزوة
صاحبها: هارند مامورانيك: ازميز

"TACHINK",
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐՍ

ԴԱՇԻՆԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏԻՒ	ՎԵՅ	ԵՌ
ԻԶՈՒՐ	80	40	20ԼՐ2
ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ	108	54	2ԼՐ2
ՈՒՏԱՄԱՆՈՂԱՆ	25	13	Ֆր.

Նամակները պէտք է ուղարկւեն «ԳԱՇԻՆԿ»-ի
Խմբագրութեան
Rédaction du journal Arménien
«TACHINK» — Smyrne

Զի նրա տարածման անգղիները չեն վերադարձուիր:

10 ՓԱՐՍ

ԱՆԻՐԱՌՈՒԱԾ ՍԸ

Վերջին թիվները սկզբնական վրայ կը
գնէ ֆրանսերէն գրքոյ մը:

Մտաւորական հարիւր մեծագիւր ե-
րեաներէ ըստկացած հատոր մըն է ան,
մոխրագոյն պատու կողքով, որուն վրայ
կը կարդաւ «Vèpres Ciliciennes» [Վեփրե-
սիկիէն] վերտառութիւնը: Կիլիկիան Աղէտ-
ներուն նուիրուած ֆրանսերէն գրութեան
մը հակառակ կարելի չէր գտնել ստիկ ա-
ւելի ինկադրական անուն մը, որ անբան
համանուն կը հնչէ, որքան նոյնիմաստ
կը նշանակէ «Vèpres Siciliennes» պատմա-
կան յորձորովն հետ:

Յորեկան անսպարտո գրագրուն-
րուն մէջ կը մտնաս ապա գրքոյդ, բայց
երբ գրքերը միմեկ կը մնան անոր հետ,
սիրտս թունդ կ'ած' անոր վրայ կը ծօխ,
անոր կը փարել, մինչ մտածումս կը փախ-
չի, կ'երթայ հեռուն, այն երազական հո-
գիւն մտ որ այդ հատորն յորինել է, և
որ ամիսներէ ի վեր' օտար անկերու չըլ-
ծալուած Պրոմէթէի մը գիրքին տառապան-
քը կ'ապրի ուրաջութիւն ու գրագրութեան
անգղերուն յայտնի կողմնաբարուն գգայով
իր վրայ...

Այդ մեծ անկրտուածը՝ Առանայի
Առաջնորդ Մուշեղ Արքեպիսկոպոսն է:

Զինք գրատպարանի շտապող և իր
առջեւ Հայրենիքին դուռները պոկող Զին-
ւորական Առեւտրական ընկերացի չէ՝ որ
այնքան վրէպ կը պատճառէ, անպաշտ,
իրեն և գիրքը անպարտաւորութեան, այլ
կրտսդական հասարակութեան, լոյն ան-
տարբերութեան ու լայնք բարձրանալի
երեւոյթները, որոնք իր անունին չուրջ
հաստատուեցան վերջերս, և որոնց մատ-
նած տխուր նոյնիմաստութիւնը ո՛ր և է
արդարացում չի վերցնիր:

Զինուորական Առեւտրական կրտսդ
նոյնիմաստ զինքը մոլորեցնող Հայ ամիրա-
ներու սուտ վրայութիւններովը, և աւել-
ի քան հասարակուն է որ ան դարմանէ
իր սխալը:

Բայց ի՞նչպէս խոյստերի խանդավառ
նշաններէն աչք հայազգի ողորմելիներ-
րուն, որոնք Մուշեղ Արքեպիսկոպոսի ձախոր-
դութեան ի տես հրճուեցան և մոլթ ու
լոյս անկիւններու մէջ անձնատուր եղան
գայն ազարակ ճառարտակող լեզուապա-
րութիւններու:

Ի՞նչպէս ներքէ գողեր չարութիւնը
բոլոր այն հակառակորդ միջավայրութիւն-
րուն—կրօնական ըլլան իմ աշխարհական
տիրացու—որոնք իրենց քայքայած քննա-
խնդրութեանց յազուրդը վնասողներն արի
ու մեծատապալնող եկեղեցականներն պիտոյ-
գութեանը մէջ:

Ի՞նչ մեկնութիւն տալ նաեւ վեհաճա-
նութեան այն պակասին գոր մեր կարդ
մը ազգային առաջնորդողներն ու մտաւո-
րական չըմանները երևան բերին հանդէպ
այս չարաչար անկրտուածին, ընդունիլ

[*] «Les Vèpres Ciliciennes» — Les Responsa-
bilités—Faits et Documents. Par Mgr. Mouche-
gh. Alexandrie.

Այս հատորը ֆրանսերէն թարգմանու-
թիւնն է Մուշեղ Արքեպիսկոպոսի վերջերս հրա-
տարակած «Առանայի Զարդի և Պատաս-
խատուեցանք» գրքոյն, որուն ֆրանս-
երէնին մէջ կարեւոր յաւելումներ կ'աւել-
են Տոմարեաններու, և որուն գեղեցիկ
յառաջարկն մը նուիրած է Փօնթի տի
Մաքս տի Բալանթի, Գահրէի «Le Pro-
grès» օրաթերթին Տնօրէնը: (Մ. Ն.)

ձեռագրելով իմ ճշմարտութեան բառին մը
կրտսդ կենսայ անոր հասցէին եղած անհիմն
վերադարձներուն մէջ, մինչդեռ կտոր մը
բարեկամացողութիւն իրենց կողմէն բա-
ւական պիտի ըլլար գիրքնք համոզելու
անոր բարձրագոյն անսպարտութեանը:

Ի՞նչ տարբերակ և վրդովեցուցիչ լը-
ռութիւն էր գոր մեր մամուլն ու ազգա-
կին իշխանութիւնները պահեցին Մուշեղ
Արքեպիսկոպոսի գրատպարանութեան հանդէպ,
և գոր դեռ խղիւղ տրամադրութիւնը չեն
թուիր ունենալ:

Զինք գրքը գտնէ իմ' բոլոր միտս
գրատպարանութիւններէն աւելի այդ գա-
տապարտութիւնը՝ ազգային պատասխա-
նատու պաշտօնակարն մը գէ՞մ' ամբողջ
Թուրքիոյ Հայութեան հակառակ տեսութեան
գաղափար մը նշանակութիւնը կ'աւելնէ,
եթէ ամոթխտան ու կորովի ջանքեր չըլ-
լային անոր հիմունք ծառայող զրպար-
տութիւններն ու խեղաթիւրուեցող հեր-
քերը՝ անմիջական, անդիմադրելի փաստ-
րով:

Այդ հերքումը՝ խօսքի վստ' պարզու-
թեամբ մը, այլ հրաշալի ու ժգնութեամբ
մը՝ արդէն տուաւ Կիլիկիոյ վեհ. Կա-
թողիկոսը:

Բայց եթէ Պապը Պատրիարքական Ա-
թոռին վրայ Դուրեան Արքեպիսկոպոսի
նախկին չի գար բազմիւ, ինձի տարակուս-
ի կը թուի, իմ կեդրոնական կառավա-
րութեան ու արդարաւորով Մահմա-
մէդի վրէժ փառային մօտ մեր Ազգային
Կեդր. վարչութեան կողմէ ջանք մը ըլլար
Առանայի վրայակիր Առաջնորդը պաշտա-
նելու:

Բայց ինքը, անհրճելի լքուածը, իր
տարագրութեանը մէջ ամբած, հասած
չէ: Անկիւս նորէն կը շարունակէ իր կեն-
սայորդ խառնուածքին մոտանալ եղող տեւ-
գային պորձուէութիւնը, Կիլիկիան օգնու-
թեան ու դարմանումի ձգտելուն աջակ-
ցելով և միևնույն ատեն պաշտպանելով իր
անտեսուած զարդ, որ գահին է մանու-
ւանդ իր ջարդուած հօտին:

Պիտի ուզէի սրտաւնդող խօսքեր ընել
իրեն, պիտի բազմայի որ ան մեղմէր փէ-
մը անկրտուածին, գաղափարով, ուրաջ-
ուածին իր կակիծու յոռեանութիւնը, պի-
տի ուզէի որ իր հաստաքը վերանու-
րուէր արդարութեան յաղթանակին
վրայ որ այդ և չի կրտսդ ունենալ, չի-
նորէն Թուրքիոյ ձախտակներն իրենց
տիրական ձեռքերուն մէջ առնող վարչա-
կան նոր ու հարազատ ուժերուն և նոր-
հիւ մեր ձախտակներն, մեր գոյութեան
պահպանումին հակող վեհաճառ ու ասպի-
տական զօրակալներուն, որոնք օտանման
ազատարար բանակին պատիւը կը մարմ-
նաւորեն և Օսմանեան Հայրենիքին
փառքն ու պարծանքը կը կազմեն:

Թաղեալի պէտքերը երկրորդ ձեռքով մը
պիտի քանդեն անպիտան չարաչորդ ու-
նակութիւններն ու առանցութիւնները:
Անոնք մէկտեղ և Մէնթու-Ալի պէտքերուն
պէս մարտը ու փորձուած կամուրջներ
կը հասցնեն ան' գաւառի աղետակած
խորերը, և հեռզնակ ձեռք առնուելիք
կարուէ ու անխաղախ միջոցներով պիտի
գլխաւոր ներկային գաղտնութիւնները մոտ-
ցնեն և ապագային խորտակուած յայտ
վերահաստատուէ:

Անոնք պիտի չի վախճան չտակ նալի
ճշմարտութեան երևոյն, պիտի չի խուսա-
փին Արդարութեան գոհութիւններէն, և
պիտի փութան ձանձնալ, ազգիկ ու գար-
մանիկ չին ու նոր բոլոր սխալները—եթէ
նոյն խի վնասներ ըլլան այդ սխալները:
ՈՐՈՒՐԷՆ ՊԱՐԹԵԻՔԵԱՆ

ԶՈՐՍ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐԸ

ԿԱՐԱՆ

Կանանցներու վրայէն, կանանցներու ճակերէն
Կանանց լոյսով ծածկուած գահին պարկի կուգայ,
Մաղերուն ճեղ նստած թարմ բողբոջներ բուսած են,
Կանանցներով զարգացած բողբոջ-պարկեր կուգայ:

Կեռ խաղաղութիւնը զայն ճակերներէն կ'արձնան,
Գոհութեամբ զարմացած ճակերներէն կ'արձնան,
Ի՞նչ անուշ է բուրմունքը առեւտրէն հոգին թաց
Արշալոյսին մարգարէ արցունքներով պոկուած:

ԱՄՈՒ

Խղիւղ օդ մը շրջաններով ծածկուած,
Ծառքով չիկայ, ծխով մը յարմարեց
Բաւակ մեղս մը կը բաժնանայ չիկ շիւակ
Կարծես հազար ու գունասած երկնից ամր
Կենդանութիւն, շարժում չիկայ օդին մէջ:
Սեւ հարու մը կ'երգէ իր երգը անգիւր,
Ու շատ նեղուն ծովուն վրայ թիւեղէ
ձեռնակ ճայ մը հանդարտէն կ'ապաւ:

ԱՆՈՒՆ

... Կերչալայի է,
Օդին մէջ չոր ճեղքներ կը պատկերէ յամբողջ,
Կը պատկերէ, կը դառնան, կը ծեփծեփան յամբողջ,
Ձոր ճեղքներ զին զին, չոր ճեղքներ մեծաբաւ:
Հեռուն լոյսին մօտուն նիւ ուրիշ գանգակ մը կուլայ,
Ճեղքները միջոց կ'իյնան, կ'իյնան առանց դադարի,
Կերչալայը կը հանգչի, վերջապէս կը մարի,
Միայն անպիտան հեռուէն մալու գանգակը կուլայ:

ՏՄԵՐ

Պագի սննդակ մը խաղաղիկ ու ճարակ-
բոլորուի եւ մարդիկ շուրջ կ'ընկնեն
Կը չիկըզկայ դուռն անձեղը ցուցկին,
Ս' անհեղին խաղաղութիւնը ճարակ:
Ու ինչ զարմանք երբ առեւտր մը ամէն լան
ձեռնակներու ճակ ծածկուած կ'երևան,
Զինք կ'աղաղ պահանջին ճակը գրէին
Ծառեր լեռ, ծառեր մեղի կը մարի:

ԱՐՏԱՆԱԶ ԶԱՆՇԵԱՆ

ԱՐՏԱՆԱԶ ԶԱՆՇԵԱՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿԻՆ ԱՅՅԵՐՐ

Ս. Պատրիարքին վերջերս Ռուսական
և Յունական լուր դեսպաններուն քաշի
գաղափարն աչքերուն տեսնելու երազ յառնելուն
առթիւ Պաշտօնայ կարգ մը քերթերու
խմբէ հիշողութիւններ եղած ըլլալով՝ «Հայ-
րենիք» հետեւեալ շուրջ կարծիքը կը յայտնէ:
Քանի մը օրէ ի վեր կարգ մը թիւր-
թիւր սխալ են գիտողութիւններ ընկ Ս.
Պատրիարք չոր մինչև այսօր ռուսական
նոր դեսպանին քաշի գաղափարն աչքերու-
թիւն տեսնելու չըլլալուն մասին: Այսպիսի
փափուկ խնդիրներ լուծել հրապարակաւ,
լոկ երևակայական երկխոսութիւններու
վրայ հիմնուելով, բարի և ուղղամիտ քա-
ղաքացիի գործ չէ ապահովարար և յոյս
կուտայ իմ մեր մէջ տարաւի չէ լայնու-
նրած մասնակի առողջ կարեւորութիւնը
և այն չըմանալիութիւնը որ հարկ է ու-
նենալ երբ խնդիրը մեր չըմանալէն դուրս
գաւ միջազգային հանգամանք ունի:

Միայնամբ ընդ միշտ վերջ մը գնելու
համար այդ տեսակ անհարկի լոկ ըստ-
նելու, փառաքեցանք յորն խի մեր աղ-
գային խորհրդարանը չըմանալներէն ալս
մասին յուսարանութիւն մը խնդրել և ու-
նենալով տրուած լայնատրութիւնը:

Ռուսական նոր դեսպանին հետ միա-
ժամանակ եկած է նաեւ ֆրանսական նոր
դեսպան Պ. Պոնիպար. ուստի Ս. Պատ-
րիարքը պարտաւոր էր երկուքն ալ աչ-
քերով միևնույն ատեն, ինչպէս նաեւ Անդ-
ղիական դեսպանին փոխարարած աչքերու-
թիւն մը պարտաւոր էր: Արդ, երկու
մեծ պետութեանց դեսպանները Պոլս
ժամանակին աչք միջոցին ուր Պատրիար-
քարանք տախտակարան ղեկավարէ կ'ընէր
Օսմ. Դահլիճին մօտ՝ Առանայի կոտորա-

ծին մէջ Հայերուն անմեղութեան յայտա-
բարութիւնը պահանջելով: Ս. Պատրի-
արք Հայրը այդ բանակցութեան վերջ-
նական արդիւնքին ուղած է ապասկը
դեսպաններու մօտ իր քաղաքավարական
այցելութիւնները կատարելու համար, սա
խիստ արդար և ողջախոս նկատողու-
թեամբ իմէ՝ բանակցութեանց ընկալքին
օտար պետութեանց ներկայացուցիչներուն
տրուած այցելութիւնները կրնան տար-
բեր մեկնութեանց տեղի տալ յաշտ Ռու-
սական Պետութեան:

Հիմա իր Առանայի խնդիրը հարձե-
ռած է, Ս. Պատրիարք Հայրը կը պատ-
րաստուի կատարելու իր այցելութիւնները
ռուսական, ֆրանսական և անգղիական
դեսպաններուն:

ԱՆՅՈՒՆԻՆ ՄԵՐ ՎԱՆԱԳԸ
Խաղաղիկ միջավայր Տր. Հ. Ն. Պար.
Անդ, Ամերիկեան «Առաքել» յուլիս 24 ի
թուոյն մեզ Խաղաղիկ կը գրէ:

Մեր կատարական երկու ամենա-
բարձր պաշտօնականներ մօտեւ խոստովա-
նեցան ինձի, փէ մը դիւանագիտորէն,
թէ 1895-96 ի կոտորածները Պոլսոյ կայ-
սերական պաշտօնէն ծրարուած ու հրա-
մայուած էին: Կոտորածային ստույգ է
թէ վերջին կոտորածներն ալ ոչ միայն
միևնույն աղբիւրէն բղկեցան, այլ ծրա-
դրուած էր որ ամբողջ երկրին մէջ ամէն
կողմ տեղի ունենային: Այս տեղի կառա-
վարական ամենաբարձր պաշտօնական խոս-
տովանեցաւ թէ ընդհանուր քարոզի համար
հրաման ստացուած էր և պէտք կ'ըլլար
պատրաստութիւններն ալ տեսնուած էին:
Ամբողջ այս կողմի փութելն ու թիւր-
քերը պատրաստուած էին և սկսելու հա-
մար միայն նշանի մը կը տպաւնէին: Թիւր-
քերը խոստովանեցան թէ ծրարները Հայոց
ամբողջ բնաջնջումը կը պարտաւորէին
Թիւրքերէն ամենք կ'ընէին իմ Հայոց
տունը վրէժով մէջերով բաժնուած էին:
Առաջ պէտք էր որ սպաննէին, և ապա
տուններն ու պարտաւորութիւնը իրենց
պիտի ըլլային: Երկրին ամէն կողմէն լուր
կուգայ թէ ընդհանուր քարոզի հրաման
ստացուած էր, բայց Ապալու Համախի
յարմար ատենին պահանջութիւնը ի վե-
րն հանած էր վրէժային ծրարները բացի Ա-
ռանայի կողմերէն: Դ. Զորաբանակին
հրամանատար Իպրահիմ փաշա այս կողմի
լայր քաղաքական պաշտօնականներուն հը-
րաման գրկել իմ եթէ սեղ տեղ մը իս-
ղապարկներ խոսնարուել, իրենք պատաս-
խատաւ: պիտի բռնուին, և այդ հրա-
մանը օգնեց որ մայրաքաղաքէն եկած
հրամանին գործադրութիւնը յետագային
Շատ սրտ է իմ ընդհանուր կոտորած մը
ծրարուած ու պարտաւոր էր, բայց Ա-
ռանայ օգնութեան և երկու Թիւրքերու
քաջաթիւամբ երկրին մեծ մասը փրկուե-
ցաւ:

ՀԱՅ ԱՐՈՒՆԱՅԱԳԻՏԵՐ

Ամերիկեան թերթերը գովաւոր կ'ընեն
Հայ արուեստագէտի մը. ընկի Մեքսի-
Հայի Բաղրիկունի, որ 13-14 տարեկան
եղած ատեն ծնողքին հետ Ամերիկա գաղ-
թելով նախնական երկրորդն ընտել հե-
տեւած է գծագրութեան, նկարչութեան
և տարիներ վերջ կ'ըլլար և տաղանդաւոր
անդրադարձ մը: Մէկ երկու տարի ա-
ռաջ չինած է Ս. Նահանգացի նախկին
նախագահ Մարքինյի արտիկ արձանը
15,000 տոլար: Այս յոյժազդութեան վերջ
գայեր է Բարկոյ, Գիլմոյսի և Առաքիւ
և աստիճանաբար է մեծ վարպետներու
գործերը: Բարկոյն սպաննէ մէջ յոյժազդ-
րէր է «Հին պատմութիւն» արձանը, որ
մեծապէս գնահատուել է: Բազմաթիւ
արձաններ, կիսարձաններ չինած է: Հի-

մա կը պատրաստէ գործ մը «Բեռն ան-
ծանօթ» անուն որ իր կարողութեան
փառուն արտադրութիւններն մէջը պիտի
ըլլայ: Գեղարուեստի զբաղումներն մա-
մանակ ինչպիսիք և յատկացուցած է նաև
գրականութեան, Բաֆֆի «Սինդրո»
թարգմանք է անգլերէնէ: Պ. Բադիկ-
եան ամուսնացիր է Ամերիկոսէի մը հետ
և գեղարուեստական պտղոյի մը համար
Եւրոպայ ելքիստը առիթով՝ այս անգամ
պիտի այցելէ եղբւր Պոլիս:

— Այս առթիւ կը յիշենք նաև թէ
Բադիկի Բոնաֆալթիստ արքան մէջը այս
տարի ամենապայտու յաջողութիւններ
ունեցող Պրն. Շահ-Մուրատեանն ալ Մշե-
ցի մըն է: — Տաղանդաւոր երգիչը վեր-
ջերս Պոլիս այցելեց, և անկէ Մուշ մեկ-
նեցաւ, իր ձերուսի ծնողքը համբուրե-
լու և կրկին Բարիզ վերադառնալու հա-
մար:

ՎԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հանրագումար չինութեանց և տնտեսա-
կան նախարար Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի
հան ըստ մամուլը նոր օրէնքին, դատ քա-
ցիր է Թանկինի գէմ, որ ժամանակէ մը ի
վեր աղտոտ պաշարի մը ձեռնարկած է
իրեն գէմ: Կ'երեւի թէ Թանկինի պաշար-
ին հետ կապ ունի նաև Բարիզ հրատա-
րակուող Գառնի Էօքսթրեմի մէջ Ենվըր
ստորագրութեամբ քաջուած պաշարը
զարծնայ Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի
և մանաւանդ Գրիգոր էֆ. Զօրասլի գէմ,
զոր անցեալ օր Ենվըր ամբաստանած էր
նոյն իսկ իրը Համիտի մէկ խաֆիէն և
գործակից Հանրագումար չինութեանց նա-
խարարութեան երեւնի տխրահալ խոր-
հրդական Ամուսիսի: Գաբրիէլ էֆ. Ենկի
կազմակերպի առջի օրուան թիւին մէջ կը
հերքէ Թանկինի զբարոյութիւնները, նոյն
թերթին մէկ խմբագրին հետ ունեցած տե-
սակցութեանը մէջ:

ՏԻԿԻՆ ԶԱՊԵԼ ԵՍՍԵՆԱՆ

Տիգիին Զապել Եսայեան Ասանայեան 24
Յուլիս քուակալուի հետեւեալ տղերք կը
գրէ «Հայրենիք»ին, որ ասիէ առաջ զար-
նակ յայտնած երեսնամեակի գրագիտու-
նիին իբր որբանցի տեսչուի ընտրուե-
լուն տալիս: «Հայրենիք»ի գարմանքը մեկն
ալ բաժնած ըրջալով պարսֆ կը սեպեմ
արտադրել Տիգիին Եսայեանի խոյս ու
սիրուե պատասխանը:

Հայրենիքի մէջ կարգայի Ատանայի
Պատրիարքական պատուիրակութեան վը-
րայ յօդուած մը որու մէջ ինծի ուղ-
ղուած տողեր կային:

Ճշմարիտ է թէ մինչև Ատանա մեկ-
նիս որբանցի մը վրայ չէի խորած բը-
նաւ: հետեւաբար պատրաստուած չէի
այդ գործին և չստ հաւանական է որ
օժտուած չեմ այն յատկութիւններով, ո-
րոնք անհրաժեշտ են որբանց մը վարե-
լու համար:

Ես ընդունած չեմ այս գործը ոչ յա-
ւանութիւններով և ոչ ինքնահաւանու-
թիւններով: Կա սրտիս վրայ վատա-
հեցայ ու գործին ցաւալին ստիպողակա-
նութիւնը մղեց ինծի գէպի Ատանա: Ինծի
ըսին որ կրնամ օգտակար ըլլալ: անմի-
ջապէս մեկնեցայ: այդ պահուն ամենամեծ
յատկութիւնը անմիջապէս ընդունին էր
այդ կարեւոր և դժուար գործը: Ես ըն-
դունելով այդ պաշտօնը, կարծեցի թէ
պարտական էի ինքզինքս տրամադրել ու
ինծի կարելի եղած ջանքերը ընել որբերու
զրուցիւնը բարեփոխելու համար:

Վստահ եմ թէ որբանց մը վարելու
կարող և արդէն վարծ կրնեք կան
մեր մէջ և անոնք երեսուն պիտի ելլեն
հետզհետէ, ես նոյն իսկ իմ մտքիս մէջ
ունիմ մէկ երկու անուններ որ պարտա-
ւոր եմ տալու:

Ինծի համար պաշտօն մը չէ ասիլիս,
այլ սրտի և անձնութեան գործ մը: Այն
ձեռնհասները որ իրենք ընտրելի պի-
տի ներկայանան, հարկ է որ ամենէն ա-
ւելի նկատողութեան տանին այս պարա-
զան: Կենտրոնէք ու երևան հանդէք
այն կրնեք, որ վերը յիշած յատկութիւն-
ներու հետ վարչական կարողութիւն ու-
նին, ու ես վստահ եղէք որ ուրախու-
թեամբ և առանց ու եւ նկատողութեան
կը յանձնեմ սկսած գործս և նոյն իսկ
կ'օգնեմ սկզբնաւորութեանը մէջ, որպէսզի
աւելորդ վարանումներ չունենան:

Կը խնդրեմ որ հաւատարմ թէ այս բանը
ո եւ կերպով գիտ չլիբաւորեք, որովհետեւ
երբէք իմ արժանապատուութիւնս չեմ

զբաժ վարչական գործերու կարողու-
թեան մէջ:

Այս առթիւ Տիգիին Եսայեան կ'իմացնէ,
թէ Պատրիարքական պատրիարքական
իւստասքան անդամները միայն 50 ՈՒԿԻ
ԱՄՍԱՅԱՆ, ԿՈՒՆԵՆ, ԱԶԳԻՆ, ՄՆՏՈՒ-
նէն: Միշուներ «Երեւնց ծախքերու վնա-
րուքը միայն» կը ստանան եղեր: — Կ'ու-
զիմէ գիտեմք թէ ի՞նչ և այդ «փաստա-
քանակներու տեսած գործը Ասանայի մէջ,
ի՞նչ և այդ գերազանցապէս ՓԱՍՏԱՌԱ-
նԱԿԱՆ գործը, որ պիտի արդարացնէ
իւրեւնց 50ական ոսկիի անակարգը:

ՄԵԿՆՈՒՄ

Այսօր քաղաքս կը մեկնի Մանչեսթրի
ժամօթ վաճառական ազգայիններէն Տիար
Սիմոն Է. Զարեան:

* Ժամանակով ու Մեկնումի մեր
այս բաժնին մէջ տկամայ մոտադրմանու
տեղի չի տալու համար, պիտի խնդրէինք
մեր ազգայիններէն որ հաճէին այցաբար-
տով մը խնայել մեզ իրենց մեկնումը կամ
ժամանումը:

ՆԵՐՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱՍ

ԹՈՒՐԿԻՅԵ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՈՒ-
ժԵՐԸ: — Սթանբուլ երկու կառավարու-
թեանց ցամաքային արտադրելի ուժերը
գէմ գէմի բերելով իրարու հետ բազմա-
տեղ և 1897ի պատերազմէն ի վեր Թե-
սալեան սահմանագրութիւն երկու կողմերը
տեղի ունեցած փոփոխութիւններուն վրայ
հակիրճ տեսութիւն մը ընելէ յետոյ՝ կը
յարէ. «Թուրքիոյ պատերազմական ուժե-
րուն լաւագոյն կազմութիւնը և ներքին
գերազանց արժէքը՝ կարելի կ'ընեն իրեն
1897էն չստ աւելի տաղը և կորովի ըն-
թացք մը տալ չ'զործողութեանց: Միսս
կողմէն իր եւրոպական երեք զօրաբանակ-
ները արագանարուած ինքանօժներով օժ-
տուած են: վերջապէս Թուրք սպայակոյ-
տը, համեմատաբար նորագոյն փորձառու-
թեամբ մը մարզուած, պիտի կրնայ գե-
րազանց պայմաններու մէջ թէսպիսին
նոր պատերազմելու մղել:

Ասիէ կը հետեւի ուրեմն թէ Թուր-
քիա ամէն տեսակետով գերազանց կաշու-
թեան մը մէջ կը գտնուի, և թէ Յու-
նաստան բացառապէս անորոշման
գործ մը ըլլած պիտի ըլլայ՝ կոթնելով
այնպիսի պատերազմի մը վրայ որուն
զօնայի հետեւանքները կըրու պիտի
ստիպուի ըստ ամենայն հաւանականու-
թեան:

Գիտով հաւատարմագրուուն, անոնք
չեն կրնար իրատ ծանրակելու ազդեցու-
թիւն մը ընել զործողութեանց ելքին վը-
րայ:

«Կը յուսացուի որ տէրութեանց խոր-
հուրդները՝ միանալով այս նկատողու-
թիւններուն՝ նպատակաւոր կ'ը մը տան
արդի տագնապին»:

ԳԱԻՍԻՆԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԸ: — Ներքին
գործոց նախարար Թալէալ պէյ՝ ամենէն
բարի տրամադրութիւններով լիցուած՝
երկրին ներքին արմատական բարեփոխ-
ման գործը ձեռք առած կը թուի վճա-
կան քաղելով: Այս ուղղութիւնը կը չեչ-
տուի հետեւեալ հետադրով զոր Թալէալ
պէյ զրկած է բոլոր կուսակալութեանց:
— «Դաւաններու մէջ ինչքէ կը կատար-
ուին. ձեր հաճանքին մէջ պէտք եղած
տեղերը նոր խնդիրներ չ'ունի տուէք և
արդէն գոյութիւն ունեցող ձաբանները
նորոգեցէք: Մանրամասնօրէն բացատրե-
ցէք թէ կրթութիւնը ընդհանրացնելու և
զարգացնելու համար ի՞նչ ձեռնարկներ
տեղի կ'ունենան: Աւագակութիւնները
զրպելու համար վճարական միջոցներ
ձեռք առէք և բարեկարգութիւնն ու
սպարտութիւնը տեսական ընկու հոգ
տարէք: Ժողովուրդին յատկապէս խնդ-
րեալ և զարգացման համար առեւտրական և
տնտեսական ընկերութիւններ և մտուկ-
ներ հաստատելու մասին հարկ եղած քա-
ջաբութիւնն ի գործ դրէք կուսակալու-
թեան կեդրոնին և ներքին մասերուն մէջ,
և այս ամէն կէտերու մասին տեղի ունե-
ցած զործողութեանց նկատմամբ կը
խնդրուի որ յաջորդաբար տեղեկութիւն և
մանրամասնութիւն հաղորդէք»:

ԳԱՂԱՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱՅԻՆՆԵՐ: — Պոլ-
սոյ Աւտորեւմատու գետական Բաղրալիյին
մարքիզը պաշտօնապէս ծանուցիր է վար-

չապիտին թէ Աւտորիոյ կառավարութեան
որոշմամբ ի մտոյ կ'առնուի կանչուի
Բուլղարի երեք նախնադէպերէն մէջ իր
քաղաքային գործակալը և այդ պաշտօնը
պիտի ջնջուի:

ԱՏԱՆԱՅԻՆ Մէքիմուդի անուանուած
է երեւոյ նախարարութեան պաշտօնաւոր
և երեւոյ զբաղւա Հազգը Պէյի մէջ:

«Ենկէ կ'ԱԶԷԹԱ» թերթը՝ որ ասիէ
առաջ խափանման դատաւարութեան էր,
սկսեք է հրատարակուիլ՝ կառավարութեան
արտօնութեամբ:

ԽՍՐԲԵՐԻԻ նոր կառավար Մէհմէտ
Ալի պէյ որու համար սխալմամբ լսուած
էր թէ ներքին գործոց նախարարութեան
խորհրդական կարգուած է, մեկնեք է իր
նոր պաշտօնատեղին:

ՈՍՄ. ԵՐԵՒԱՆ ԺՈՂՈՎՈՐՈՅ վերջին նիս-
տին մէջ երեսփոխանները գրադած են
Մակեդոնիոյ յոյն-պոլիկարական եկեղեցի-
րու խնդրով, կենդանիներու գոգութեան
գէմ կառավարութեան կողմէ ներկայաց-
ուած ծիծաղելի օրինագծով մը որ մեր-
ժուած է, Թաքիլով մը պէտք քանի մը
երեսփոխաններ հարցուցած են ժողովին
թէ երկր չ'զապալ երեսփոխանները ձառ-
բու ծախք պիտի առնեն թէ ոչ, ու վեր-
ջապէս տարական 4 միլիոն ոսկի հասուցի
մը խնդրով զոր առաջարկը է Եսայե-
անուն մէկը, յայտնելով թէ ամէն օր
այդ գումարը կ'ընէ ժողովուրդին զրպա-
նէն աւուրքի ձեռք, բայց չի մոտենի պե-
տական գանձը: Թեր ու գէմ առարկու-
թիւններէ յետոյ՝ որոշուեք է կանչել այդ
երեսփոխաններու ու բացատրութիւն պա-
հանջել:

ԿՐԵՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ: — Կրետի թէ
մեծ տէրութեանց զեպանները հաւաքա-
կան ծանուցադիր մը յանձնած են Բ.
Դանի խորհուրդ տալով որ խոհմ ըն-
թացք մը բռնէ հանդէպ Յունաստանի և
հրաժարի ամէն տեսակ ճնշումներէ: Այս
ծանուցադիրը յանձնուած է Արտաքին
գործոց նախարարութեան՝ Բուլղարի գե-
պանին Ա. Թարգմանին միջոցաւ:

ՎՈՂՈՒՆ ԱԹԵՔԻ Թերթերուն քաշ-
ուած հետազիր մը կ'իմացնէ թէ Թեսալ-
իոյ պաշտպանութեան համար (Բանթէսա-
լիք էթէրիս) անուն ընկերութիւն մը
կազմուած է և միայն Վոլոսի մէջ 15000
աւելի կամուարներ պատրաստուած են
արդէն: Ընկերութեան հիմնադիրը Պ.
Թրիստաֆիլիտայ Թէսալիոյ ներսերը
զապած է նոր անդամակցութիւններ ա-
պահովելու համար և ամէն տեղ անոցին
խանդավառութիւն ստաճ բերել է: Բան-
թէսալիքէի անդամակցելիքներ Սեյմիկի
վերջին միթինկին ի պատասխան ահարու-
Միթինկ մը կազմակերպելու վրայ են եղեր
որուն 15000 հոգիէն աւելի պիտի մաս-
նակցին: Որոշուեք է հետադիւր կրեւի
առեւմտայ կառավարութեան օրպէսզի
հիլեոսական գրոջալը վար չ'առնուի:

Այդ հետազիրը կը յայտնէ նաև որ
Թեսալիոյցիները մինչև անդամներին գիւ-
ռուած են և նոյն իսկ եթէ Յունաստան
անկարող յայտարարէ ինքզինքը՝ իրենք
պիտի պաշտպանեն իրենց հայրենիքը:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱՍ

ԱՆԳԻՈՅ ԶԻՆԻՈՐԱԿԱՆ ՈՒ ՆԱԻԱ-
ՅԻՆ ՈՅԺԵՐԸ: Թանկ 140գոս. քիլո մեք
կը կարդանք: — Բրիտանական կաշարութեան
պաշտպանութեան խնդիրը ուսումնասիրե-
լու պաշտօն ունեցող խորհրդակցական ժո-
ղովին կատարած վիճաբանութիւնները յան-
գեցան կատարելաւ համաձայնութեան մը
Մայր-Երկրին ու գաղութներուն միջև,
զինուորական տեսակետով: Կաշարութեան
ամէն կողմերուն գործերը պիտի կրնան
անցնել մէկ մասէն միւսը, կազմակերպու-
թիւն, փորձ, կազմաձևեր, ռազմաճիւղ
և զէնք, վերջապէս ամէն ինչ միաձե-
պիտի ըլլայ: Մէկ խօսքով, բրիտանական
զինուորական ուժերը պիտի կազմեն միակ
բանակ մը, և բաղկացուցիչ սուրբերը
պիտի կրնան երկալ կաշարութեան և աչ-
խարճի ամէն մէկ կողմը:

Գալով Մեծն-Բրիտանիոյ հաւաքին ոյժե-
րուն, որոնց համար Լօրտ Զարա Պէրէս-
Ֆօրտ զանդառած էր թէ ցրուած են ու
ասոր համար կրնան մեծապէս վտանգուիլ
իրենցմէ գերազանց հաւաքին ոյժերու յար-
ձակմամբ, կաշարական պաշտպանութեան
զեր-յանձնաժողովը կը յայտարարէ թէ

Մայր-Երկրին պաշտպան հաւատարմը ի վի-
ճակի է զինապաշտպան ամէն պատահակա-
նութեան, և թէ ծովային նախարարու-
թիւնը պիտի միջոցներ ձեռք կ'առնէ
այժմ որ երկրը գերծ ըլլայ ամէն վտան-
գէ:

ԿՐԵՏԻՈՒ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՆԻՈՒՆԻՔԸ: —
Բրիտանական կաշարութեան մէջ կի-
նեքու ընտրական իրաւունքի մասին
Նոր-Ջէրսիայի Ուէյմսթըն քաղաքէն
կը հետադրեն թէ կողմէ կրնան քաղա-
քական ազատագրուիլ, ապինքն ընտ-
րող և ընրելի ըլլալ լատ. արդինք տը-
ւած է, որու հորին. կառավարութիւնը
յաջողած է օրէնքներ քաշարելի առաջ աչ-
քաւորութեան գէմ, և կը յուսայ քա-
ղաքական և ընկերային ուրիշ բարենու-
րոգումներ և գործ պիտի Բայց Նոր-Ջէ-
րսիայի իրաւունքն այս ազատագրումը՝ իր
իր բոլոր առաւելութիւններով՝ չ'առ հեշտ
չէ եկած այրերուն սրունք՝ տնական անու-
շութիւններէն զրկուած՝ գոնէ չեն կրնար
իրենց վիշտը խեղդել զաւաթ մը օդի
մէջ, քանի որ կին օրէնադրներուն կող-
մէ արգիւտած է ալքոյաւորութիւնը:

ԵՆԴՈՒՅՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ: — Բուլղարի
տեսակցութեան մէջ հեղուցներու խնդրոյն
խորհրդակցութեանց առարկայ եղած ըլ-
լալուն լուրը կը հերքուի Անգլիոյ արտա-
քին գործոց նախարարութիւնէն, ինչպէս
նաև Բեթլեհալուրի գլխաւորտնական
չրջանակներէն: Թանկ այս խնդրոյն վրայ
խօսելով կը գրէ թէ Տարտանկ
խնդիրը մաս կը կազմէ Արեւելի
այն կ'առնու խնդիրներուն գործ տէրու-
թիւնները տարիներէ ի վեր ի գործ կը
ջանան լուծել: Տարտանկ արդի եւրոպա-
նի մէջ զինուորական քաղաքական տե-
սակետով ամենապարտ ծովային անցք
մըն է: Ենդուցին երկու ասիեր կը պատ-
կանին Թուրքիոյ, որ կանուալէն հասկնա-
ծ է թէ ինչ օգուտ կրնայ քաղել այս զեր-
քէն ընդգէմ իր թշնամիներուն, ու միջազ-
գային քաղաքականութեան մէջ: Միւս
կողմ, կազմութիւնը չ'առ անապատ է
Ռուսիոյ համար, որով Թուրքիոյ թշնամի-
ները փորձած են գրաւել Սև Մովուն
գուրը, կամ գոնէ դայն չ'զգրաքնել: Այս-
պէս 1809ին, անգլիոյ Թուրք համաձայնու-
թիւն մը կ'արգիլէ ոչ-Թուրք ամէն մար-
տանաւու անցնիլ Տարտանկէն: Այս հա-
մաձայնութիւնը իրը մշտական սկզբունք
հաստատուած է 1841ին պայմանագրու-
թեամբ մը զոր ստորագրած են Աւստրիա,
Բրուսիա, Ռուսիա, Բ. Դուսն և Ֆրանս-
սա: Սուլթանը իրեն կը վերապահէր սա-
կայն այս կանոնէն բացառութիւն համա-
րիլ զեպանատանց ծառայութեան մէջ
զործածուող թիւթե մարտանաւերը: Են-
դուցներու այս պայմանագրութիւնը հա-
տատուեցաւ 1856ին, և 1871ին, հայտնակ
Ռուսիոյ ջանքերուն, որ մինչև այսօր
հրաժարած է չէ այդ վաղափառէն, ինչ-
պէս կը տեսնուի Բուլղարի մէջ Անգլիոյ
և Ռուսիոյ վեհապետներուն տեսակցու-
թեան առթիւ: Դաւաբարկուած Դիմաւոր
կամ անհիմն զրոյցներէն:

— ԳԻՐԻՆԱՐՏ Ընկերութեան անդրա-
յանտեան «Լուսնիկային» չորհուրէն մէջ
հրդէն ծագած է և բաւական մեծ վնաս
հասցուցած է:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՅՈՒԴԱՐԱԶ

ՀԱՃԸՆԻ Առաջնորդ Տ. Ներսէս Վ.
Դանիէլեան վերադառնալով քաղաքած է թէ
տեղւոր Պատերազմական Ատենայ իր մէկ
անմիառ քաղաքին համար բանտարկած է
զինքը և խնդրած որ Պոլիս փոխադրու-
լով իր դատը հոն տեսնուի:

ՕՐՄԱՆԵԱՆ Սրբազան, հայկին պատ-
րարքը, փրանտիւն լիցուով պատրաս-
տելու վրայ է եղեր ընդարձակ աշխատու-
թիւն մը որ Հայ Եկեղեցւոյ պատմութեան
կը վերաբերի մանրամասն տեղեկութիւն-
ներով: Այս գործէն զատ կը պատրաստէ
նաև հայերէն լիցուով Հայ եկեղեցւոյ
պատմութիւն մը:

ԱՏԱՆԱՅԻՆ հետադրած են թէ Զին-
ուորական Ատենայի նոր նախագահ Իս-
մայիլ վաչա, այն կարծիքը յայտնած է որ
խախտան Դաշնակցական գործիչները չեն
կրնար մեղադրուիլ ազգերու մէջ խու-
վութիւն ձգելու հարցով, քանի որ Դաշ-

հասցեությունը ջերմ կերպով աշխատել է այլ և այլ տարրերու միացման համար: —Բայց ապագայում Հայերու վիճակը չստ գէշ է: Այն Հայեր ևս աքսոր գործուեցան:

ՄԵՐՄԻՆԻՆ կը հազարաւոր թէ իրի- ճաղի խմբագիր Իստան Թիքրի և Ապրիլ- Գրատէր բանտարկուած կը մնան, բայց կ'աշխատեն երաշխաւորութեամբ արձակ- ուել: Ազատ են Ապրիլ-Գրատէրի նոյն- չափ քննադատեալ որդին և Պոստալը Սալին: —Իրիճալ Իստան Թիքրի բան- տարկուեցն ետք՝ չարաթ մին ալ հրա- տարակուեցաւ և գոցուեցաւ կարգադրու- կան հրամանով: Կ'ըսէ թէ շատ զարու- նիքներ ունի եղբի քովը:

ԱՐՏԱՊԱՂԹԻ հասանքը ծայր կուտայ այս անգամ ալ Անթիպոլէն: Լուրը եզրա- տուէն կը հասնի, խումբ մը ունեւոր Անթիպոլէնի տունով տեղով կը գաղթեն Ամերիկա: Անոնց պատմութիւնը հայերով՝ 500 հոգի իսկէնտէրուն պատրաստ են և- զիս Անթիպոլէն և Մարաշէն Ամերիկա գաղթելու համար: Գաղթի չարժուիր տա- րածուէր է Անթիպոլ, Մարաշ, Հա- լէպ, Պրիշէթ, Բէնաս, Հաճըն և այլն:

ՎԵՐՁՆԵՐԱՆ Երզնկայէն Բիլի հասած է Ստանպոլ արկածեալ նշանաւոր վաճառա- կաններէն Պոստալը որ կը հետաքննուի իր կինը և երկու փոքրերը առեւանգող թուրքերը: Կ'սոյժ և փոքրերուն վրայ զար- դեղներ և ինչպէս հարկը հատ ինչ լի- րանոց գտնուելու պարագան կ'ստանա իր կողմէն թէ մի գուցէ ինչպէս թուրքերը անոնց կանքը վերջացնելով գրամին ու գարդիւրուն տիրացած ըլլան:

ԿԻԼԻԿԻՅԱՆ Ա. Կաթողիկոսը ասիէ տ- ասլ Հայկազն գրած էր թէ տեղւոյն ազ- գային գետնի սեփականութեան ինտիքը տիրաւորական հանգամանք մը առած է և կարգադրութիւն կը խնդրէր:

Պաշտօն Կեզը, Վարչութեան խումբ մե- ղովը մասնախումբ մը կազմել է օրէնք- գէտներ՝ ուսումնասիրելու համար այս և ուրիշ ազգ. սեփականութեան ինտիք- ներ, մասնախումբին պաշտօնը պիտի ըլ- լայ վերջական լուծում մը ձեռք բերել և տեղեկագրել վարչութեան:

ՀԱՅ ԲԵՆԻՆԱԿԻՆԵՐԻՐ՝ օրոնք ԳՅԻ զէպրեկէն առաջ Պոստ մաքսատուները կ'աշխատէին և սնով, ետք կ'սմ աքսոր- ուած կամ Պոլսէն հետադուրս տուած ըլլա- լով՝ զրկուած էին իրենց իրաւունքէն, ինտիքագրով մը զինուած ըլլելու են Մարտ. Վերադարձութեան վերաբերեալ ընդունուելու համար: Գ. Զօրայալ էֆ. ստանձնած է Հայ քննադատներու իրաւունքին պաշտ- պանութիւնը և զինուորներ ըրած ներքին գործող նախարար Թալէպ օրէն մօտ:

ՅԱԼԻՎ, Կիլիկիայէն թէ Պէկան Թա- ղէս էֆ. Զուրիքիով Լիւան քաղա- քին մէջ մտնել է թուրքապետ: Յուզոր- կան արձակութիւնը կատարած է Վառապետ Զ. Բիպարեան որ Բարկազն կանչուել է: Հանգուցեալ ընդի Պոստէն, 70 տա- րեկան է և իր ուսումը առած է Բարիզի Հայկազնիան վարժարանը, յետոյ Պոլիս երթալով տիրաւորութեամբ գրագած է: Ծանօթ գէտ մըն է պատրիարքարանի չըջանալին մէջ իր ընդդիմակից և ընդ- դիմաբոս:

ԳԵՐՈՐԳԵԱՆ ԸՆԴՄԱՐԱՆԻ տեսուչ Պ. Մինաս Բերբերեան, որ ուսւ կատարա- րութեան կողմէ ձերբակալուած էր, 15000 ռուբլի երաշխաւորութեամբ ազատ ար- ձակուել է:

ԵՐՈՒՍԱԳԼԻՍԻ Հորձուտակ միաբան- ները Վեհ. Կաթողիկոսին հետ Եջմիածին գացող Տ. Մարտիկ Վ. Նշանեանի սեռ- եակն ալ բացած և զոքերը վերցուցած են: Տ. Մարտիկու Վարդապետի սեռեա- կին դուռը չի կրնալով բանալ, խոհանո- ցին պատուհանը կտարած և տնային ներս տնած են, ի գործ զնկելու համար իրենց թողանք:

ՆԵՃԱԹ Թերթը իր վերջին թիւով յայտարարած ըլլալով թէ իր գրութիւն- ները սխալ ընթերցուած են և թէ ինք ո՛ր և է կերպով չէ ուզած Հայերը մեղադրել կամ յանցանք տեսնել, իստան Թուրքիա առաջմ պէտք չէ տեսնած այդ խաղա- ոսկ թերթին նկատմամբ քաղաք գրելու, միջպէս կանխաւ սրտած էր:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՏԵՆԻ Երկաթուղիի ընկերութեան մէջ շատ մը հեղին պաշտօնականներ և գոր- ծաւորներ կը գտնուին, որոնցմէ շատերը տալէն օր զէպ գէգ Յունաստանէն եկած Լրագիրներ տունելով կը ծախեն զմէն եր- կայնքը գտնուող հասարակութեան և կա- յարաններու պաշտօնականներուն: Իրքեմուս, որ այս լուրեր կուտայ, պատմական իշխա- նութեան մասնաւոր ուղարկութիւնը կը հրաւիրէ այս արտաքին վրայ:

ՄԱՆԻՍԻՆԻ մէջ Սարգիսեան անունով տարւորան մը բանալու և ինչն անունով թերթ մը հրատարակելու համար արտո- նութիւն խնդրուած է Գարս Սաման գետէ նուրի պէլի կողմէ, այս առթիւ տարագրա- կան ու տարաբաններու վերաբերեալ նոր կանոնադրին տրամադրութեանց համաձայն հարկ եղած գործողութիւնները կատարե- լու համար հրահանգ եկած է ներքին գոր- ծող նախարարութիւնէն:

ՔԱՂԱՅԻՍ Գլխավորական հիւանդանո- ցին օգնական լուիկ Բօթիկոս պէլի միւրա- լայութեան ստորին տրուած է:

ՀՐԵԱՅ Կին մը, Էֆրանիս Բօշնիկ ալ- ջիկը, իր յօժար կամքով մասնաւորական կրօնը ընդունելով՝ Զէյնէպ անունը առած է:

ՓՈՂՈՑԵՆԻՐԻՐ՝ մէջ խառնական Ա. Գիրքէն անունով տպագր վորքիի հատ- ուածներ սկսած են ծախել գրութիւններ և աւելի շատ քնելու համար Հուրիյէք ը- ակով պոստ. կատարութիւնը վերա- հաստ ըլլալով այս անգամ տարաքին անմիջական կերպով և խոսիւ արգելից պարգոյնով գրուածներու վաճառումը: Նոյնպէս կրօնական իշխանութեան կողմէ ձեռնարկուող չառուգուած և պաշտօնական կնիք չի կրող Գուրաններուն՝ չուանուելու և ուրիշ տեղերու մէջ վաճառումը և մաքսատուներն անցնելու արգելուեցաւ:

ԿԻԹԱԿԱՆ Կատարարութեան կողմէ հասած գրութեան մը յանձնարարուած է սո ալժմ Իգմիրի Բոտաթի վարժարանին մէջ գլխավորի աշակերտներ չընդունել, մինչեւ որ նոյն զարգին մէջ ձեռնարկուող ուսանողներ ընդունելու մասին հարկ ե- ղած հրահանգները զրկուին:

ՕԹՈՐՈՐՈՐԻՐ Կատար բանեցնելու հա- մար Իգմիրի մէջ՝ արտադրութիւն խնդրուած է արտադրական իշխանութիւնէն: Յարմի է թէ քաղաքիս փողոցներու մեծագոյն մա- սը պահանջուած ուղղութիւնը և ընդար- ձակութիւնը չուանալով՝ այս տեսակ կատարելու երթուելութեան անցարմար են, միայն քարալի և զէպի Կէօզ- թէլի երկարող համար ինքեւս յար- մարութիւն ունենաւ օթմանակի գործա- ծութեան, որուն վառնալու որ կամ ան- վրտանող ըլլալը հասնալու և քննելու գործը յանձնուած է քաղաքապետու- թեան:

ԿՈՒՍԱԿԱՆ Քեաղաք փառ պատկան- եալ իշխանութեան իրաւ հրամաններ տը- ւած է պաշտպանելու համար չօլէններու կողմէ արտադրելու եմիարկուած անձե- րու անհատական ազատութիւնը: Ն. Վառնութիւնը նոյնպէս հրամաններ զը- կած է հասեալ հրահանգին ներքին կողմերու իշխանութեանց՝ պաշտպանելու համար հեղին ազգեակներու չանքը: Կը յուսանք որ պօքօթիք՝ այսպէս սանձուելով՝ մէկ երկու օրէն վերջ գտնէ:

ՍԻՍԻ, ՃԱՄԲԱՅ. — Այս վերնագրին տակ յորդուած մը հրատարակուած է Լաւե- ֆորմ թերթը իր երկուտան թիւին մէջ որմէ կը քաղենք հետեւեալ մասերը. — Թուրք թերթիկը հրատարակելին քաղա- քիս զանազան կողմերը իրենց արհեստով զբաղող ամէն կարգի հեղինաւորական ա- ռեւարդականներու և վաճառականներու անուանց յուշակը: Այս յուշակը իրենց հաղորդուած է Պօքթօթիքի Յանձնաժողո- վէն—գաղտնի կազմակերպուած—որ հա- զարգելէ յետոյ ազգ անունները, հրաւեր կը կարգաւ օսանանաւ քաղաքացիներուն բան չի գնել յանձնադրուած վաճառական- ներէն և չի ստանալին հեղինակներու վերա- բերեալ սրճարանները և ուրիշ հանրային վայրեր: Արգելիք տակ գրուած արհես- տականներն են. մատաւաճ, հացա- գործ, նալարաւորան, ներկավաճառ, թի- թիկագործ, կոշիկագործ, ապակեգործ, օժ- արմանի, քանաւի, ծաղարար, չաքա-

րավաճառ, չուխայի և մանիֆաթուրայի վաճառական և այլն և այլն, առանց հաշուելու շուքորոնի որուն տուփին վը- րայ իր առքը դնելէ առաջ՝ չ'արարտ հա- րկուակը մը պէտք է նախ լուրջուր ուղէ:

Չէնք ուղեր ծանրանալ Պօքթօթի Յանձ- նաժողովին ձեռք տուած այս անգործու- կան միջոցին վրայ, պօքթօթիկ այն հեղին- ները որոնք տարիններով մը անունը, հազուադէպ, կոշիկը, ներկը, կին. հայկա- թած են մեղի, և որոնք ամէն իրաւունք ունին իրենց անունիքի հայեաններուն կար- գադրութիւնը մեղմ խնդրելու:

Պօքթօթի Յանձնաժողովի յուշակին մէջ իրը հեղին նշանակուած են ամբողջ քա- րալի երկայնքը գտնուած հաստատու- թիւները, հացագործ, սրճարան, զարեջրա- տուն, բացի Բրէմիրի գարեջրատունէն որ օտարահայտակ է, և Ազատութեան (Նախկին Պաշտպան) արձարանին որ օտ- մանեան հայտակ է:

Անա հոս է որ հայեանաւորութիւնը սխալ ճամբայ կը բռնէ: Բաւիք որ Բարիի յաճախող մը անոր տիրոջ և ընկերնե- րուն սեւ աչքին համար չէ որ կ'երթայ հոն, ալ որովհետեւ հոն կը գտնուի աւելի մաքուր, քաղաքականապէս օսանանաւ օգ մը: Որովհետեւ այս հաստատութեան տը- նօթները հեղին են, ասիկ կը հետեւի որ մենք արարտուար ենք ուրիշ սրճարան յաճախել: Եւ յետոյ, ինչ իրաւունքով կ'ուղարկ հեղին և օտար հաստատութեանց յաճախողները հետաքննել իրենց սիրած տեղերէն: Եթէ օսանալիները պէտք չէ որ յաճախեն Բաւիք, որ Բարի, Իմիւս, Հերալ և այլն, անոնք ապահովապէս պիտի երթան Պաշտպան, բայց պիտի կրնան լեցնել այն հեղին յաճախողներուն տեղը որոնք՝ իրենց կարգին՝ հետաքննու են անիկ:

«ԳՆԵՆԵՔ»Ի ԵՐԱՐՄԱՆ

Իգմիրի թեմանէն մեզի եղած քաղա- թիս արտադրութեանց վրայ՝ մեր ըն- թեքցողներուն դիտութիւն մը տալու համար կ'ընդունինք «Գալիս»-ի ետան- ակ լաւանորդարութիւնը 1/4 Օտմ. ու- կիի գնով:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 6 Օգոստ. — Պաշտպան տիրութիւնները պաշտօնապէս ծանու- ցած են օտմ. կատարութեան Հանձնալի ամբողջութեւ վրայէն գրաւակին վար առ- նուելը:

ՆՈՅՆ. — Թուրք մասուր նոր մեկ- նաթիւններ կուտայ զրալի խնդրին լուծ- ման: Բոլոր թերթիկը գահաւանդութիւն կը յայտնեն և Կրեմլի մէջ տեղութեանց վեր- ջին գործողութիւնը կը նկատեն իրը մեծ յաճողութիւն մը օսանանաւ դիտադի- տութեան:

ՆՈՅՆ. — Հեղին կատարութիւնը այսօր յանձնել իր արտադրանքը Բ. Գը- րան վերջին ծանուցաւրին:

ՆՈՅՆ. — Դիտադիտական չըջանալ- ներու մէջ կը կարծուի թէ թուրքի հեղին վէճը լաւագոյն ճամբու մը մէջ մտած է և կը յուսացուի որ Թուրքիոյ և Յունաս- տանի յարաբերութիւնները ի մօտոյ պիտի վերադառնան քաղաքացուած սիրալիք հա- ճանալը: Կ'արարտի որ կատարութե- թիւնը ամէն կողմ չափաւորութիւն յանձ- նարարող հրամաններ զրկէ և զազգեցնել տայ հեղիններուն յէմ գործողութեւ օտմ. Պօքթօթիք:

ՆՈՅՆ. — Սրբաւորութեան նախարարը Յունաց Պատրիարքին կը խնդրէ Հանձնալի մատուցելու պաշտօնի զարարումը:

ՆՈՅՆ. — Դիտադիտական իրաւիկ չըջանալներու մէջ կը ծանուցուի թէ Օտմ. կատարութիւնը որդուած է ևս կանչել նալակ պէլը:

ՀԱՆԵՆ, 6 Օգոստ. — Գործողի յանձ- նաժողովը հրամաններ տուած վար առ- նելու հոս Բանալի տնային վրայ պար- գուած զրալը: Տէրութեանց մարտանա- րէն ցամաք կ'ող գործերը իրենց հաւա- լը պիտի դառնան քաղաքայ յայտարարու- թիւնէ մը յետոյ, որով կրկնական կատա- վարութիւնը պիտի երաշխաւորէ թէ այլ ևս երբեք հեղինական զրալը չ'պիտի պար- գուի նշանակուած երկու կետերուն վրայ:

ՄԱՏՐԻՏ, 6 Օգոստ. — Մեկուայէն կը հազարդուի թէ Պաշտպանը այժմ գոհա- ցուցիչ է հոն՝ այն ծանր իրողութեանը պատճառաւ զորս կրած են Բիֆթիները սպանիական գործերուն ազգու պաշտ- պանողականին հորհրէ: Բիֆթիները ետ քաշուած են և կը յուսացուի որ բոլոր- վին անձնատուր ըլլան: Բազմաթիւ սպա- նիական նուէր կը շարունակեն յաճիլ մարտեան ջուրերուն մէջ:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՀԻՄՈՐԱԿ 7/20 ՕԳՈՍՏՈՍ 1909

ԳԱՐԻ. — Հասած Հրապարակ քալի մը ամբացաւ, տեսաներու մէջ մասին վրայ 5-10 փարայի յաւելումը: Ստորին տեսակ- ներ 15-16, միջակ 16-16 1/2, առաջին 16 3/4, 17 1/4, էքրա- թը 17 1/2-18, էքրիթիւմ 18-18 1/2 զը:

ՑՈՐԵՆ. — Հասած պարկ. գիններու վրայ 1-2 փարայի ընդունում եղած է: Գիներ՝ Մերսին 90-97, Սուր- ան 93-98, Սուրիա 90-99, Եէրքի 80-100, Ուշաք 88-106 փարայ:

ՊԱՔԼԱՅ. — Հասած պարկ. փոքրիկ գոր- ծողութիւններ. գին 38 3/4, անուանական:

ԲԱՄՊԱԿ. — Հասան պլ. 200 հակի չափ ծախուեցաւ, էքրիթիւմ 986-387 1/2 զրալը:

ԱՅԻՆԻ. — Հասան կողով:

ՍՈՒՍԱՄ. — 31 1/2-31 3/2 զը: Գուլ-տարը ձեւակ 50-56:

ԵՍԵՆԻՍ. — Հասած պարկ. խառնուած 88-90, սեւ 96-98:

ՊՈՒՐՁԱՅ. — 38-40 հրապարակին վրայ տարանք չկայ:

ՆՈՂՈՒՏ. — Սօմա 86-101, Սուրիա 87- 94, տեղական 78-88:

ՈՒՂԱՅ. — Հրապարակ թղ 33-35:

ԱՐ-ՏԱՐ. — 70-75 Սուրիայէն նոր քա- րանք եկած է:

ՉԱՄԻՉ. — Հասած պարկ. ԲԱՄՊԱՐՈՒՏ. — »

ԲԱՄՊԱԿ		Այլուր
Լիւրուլ	Օգոստ, Սեպտ.	6 49
Նոյ. Դեկտ.		6 43
Նոյ-Եօրք	Օգոստ.	12 22
Հոկտ.		12 25
ՍՈՒՐՁ		
Լոտոն	Դեկտ.	28/6
ՇԱՔԱՐ		
»	Հոկտ.	10/3
ՑՈՐԵՆ		
Լիւրուլ	Սեպտ.	8/3 1/2

Հեղադիր Տ. ՏՈՒԼԻՆԻՆԻ

Բերքի կապութիւնը շատ քրիթի է. Թէքստի մէջ չոր օդը կը շարունակ- ուի:

ԹԱՏՐՈՆ ՍԵՐՈՒԵՆԿ ՔԼԻԻՊ

ՍԵՒ ԴԵՆԱԿԻՆ ԱՆԵՐԱԿԵՐԸ

Ներկայացուի ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի

Պատիւ ունինք յայտարարելու թէ յատկապէս շարաթ իրկուած ժամը Գին՝ Հայ. Թատերասիրաց իւր մը պիտի տայ ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի բարերա- լից չքեղ ներկայացում մը՝ Սե Դեպիկի Անկարայի, իտալական կանաքէ առ- նուած՝ խիստ յուզումնալից և հետա- քրքրալի կողմ մը:

Վստահ ենք թէ մեր պատուական ազգայինները ներկայ պիտի գտնուին սոյն ներկայացման, որքան հաճելի ժամանց մ'ունենալու՝ նոյնքան ալ աստարած ըլլալու համար օգնութեան կարօտ գը- թութեան յարկի մը:

ՀՈՒՍԱՐԱՐՁՈՒԹԻՒՆ. ԱԶԳ. Ս. Լ. ՇԻՆԱԿԱՆՈՒ ՋՍԻՆԻՆՈՅ

ԱՐՏՈՒՍԱՆԻՐ Է. ՄԱՍՈՐԻՍԱՆ

ԱՆՁԵՌՈՅ, ԱՆՁԵՌՈՅ, ԱՆՁԵՌՈՅ

ԱՅՍ ՄԱՐԳԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է. ԹԷ ՈՐ ԿՈՒՋԷՔ ԱՆՁԵՌՈՅՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱՒ.

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ
Ք Ա Մ Է Ն Ի Ա Ի
(Նախորդ տարիքի)

ՄԱՍՆԱՃԻՆ ԳՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ Բ. 33

ՄԵԾ ԶԵՂԶ
Յառաջիկայ Երկուսարթի Օգոս. 31/7-ին սկսեալ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ԵՂԱՆԱԿԻ ՎԵՐՋԱՌՈՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՄԷՆ ԴԱՐԱԿՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

որոց տեսակները մի առ մի բուռն աւելորդ է, ծանօթ ըլլալով մեր վաճառատանց ապրանքները:

ՊԵՏԻ ՏԵՒԷ ՄԻՆՁԵՐ ԾԳՈՍՏ. 10/24

Փախախող թող այցելեն Գաւերիայի վաճառատունը առիթէն օգտուելու համար:
50—6

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆՈՐԱԶԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՍԵՓԱՆ ԻՓԼԻՔԵԱՆ
ԳՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ

Յառաջիկայ ձմրան եղանակին և նորաձեւութեան ընտիր տեսակները հետըզհետէ հասնելու վրայ են: Բրդեղէն և մետաքսեղէնէ պատ պատմաներու, ճերմակեղէն, հոտեղէն, տանթէլ և վալտսիլի հարուստ և նուրբ տեսակներ, ինչպէս նաև Bonneterie ճիւղի յատկացեալ անգլիական հաշակաւոր Wolsey գործարանի բուրդ շապիկ, վաբար և գուլպաներ կանանց և Լրիկ մարդոց համար, ինչպէս նաև պզտիկ տղայոց համար Yersey ֆաշիկներ:

Կ'արժէ միայն հետաքրքրութեան համար այցելել վաճառատունս:
50—6

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՆՑ ԿԱՐԴԱԼՈՒՄ ԻՄ ԱՆՁՆԷՔ

Երբ կ'ուզեք կուշ և կուտ խմորս
Երբ կ'ուզեք հաճելի և զուարթ ժաւեր անցընել
կարողացե՛ք

ՅՈՎՃԱՆՆԱ ԲԱՐԵՌԻՅԻՆ

պատմական վէպ մը, երգիծական դրուստ գործող մը, որ մօտ օրէն պիտի տեսնուի մեր տպագրանէն լոյս տեսնելու:

Հեղինակը՝ ՄԱՆՕԼԱՔԻ ՍՈՒՏԻՍ հնէն արդի պրակտիկ է: Եւ ինչպէս ինչ, իսկ թարգմանիչը՝ Պ. ՊԱՐՄԱՆՅԱՆ՝ նորաձեւ հայ հրատարակչութեան մէջ քաջածանօթ ըլլալուն աւելորդ կ'ընթացէ իր գովեստն ընել, որովհետեւ չարժուի իր անուան ունեւոր ընել կ'ուզենք:

Այս գիրքը արդէն (1880-ին) Մեքսիկայի հանդէսին մէջ հրատարակուած և մեծ լնդուներու թիւին գրած է, և սուղ ժամանակի մէջ բոլոր օրինակները ապուստ էին, ինչ որ հաղորդուած է հայ դրամատուրգ Ռուբենի մէջ և անմիջապէս արդարեւ մէջ թէ ո՞ր աստիճանով և ինչպէս ինչպէս գրած է: Անկէ ի վեր թէպէտ հանրապետական վաճառանոց գործարարներու համար ձեռնարկներ եղան վերջապէս արդարեւ գործարարներու, բայց հակառակ քանիցս եղած զիմուններու անկարելի եղաւ: Հրաման ստանալով Անտոյն Գալուստիանի Մամուլ անկառնութեան պիտի տեսնուի մօտ օրէն հրատարակելու պիտի առ պիտի:

Ամբողջ գործը պիտի տպագրուի 30 պրակէ, և պիտի հրատարակուի չորսաթիւ առ առուելն երկու պրակէ, մէկն մի պրակի 20 փաթեթ: Եթէ մեր յաւանքած քաջախիբութիւնը գտնենք, կ'ըստանանք չորսաթիւ տեսնելու պիտի տպագրուի, որովհետեւ անկարելի չ'առաջարկու համար:

Փախախողները կրնան նաև գրելու թեման համար փոխանակ հատուկ գնելու ամսական քառասունգրգուրով կանխիկ վճարելով 10 դր.: Եթէ անհաջող ամսական քառասունգրգուրով կանխիկ վճարելով 10 դր. և գիրքը ստանալ կամ պիտի առ պիտի կամ լինի:

Գրողին հրատարակչութեան վերջ 20 գրուելի պիտի ծախուի, հեղինակը յաւանքած է քառասունգրգուրով օգտուել: Միւսները պիտի ծախուի նաև գրաւորներու համար ուսկից քառասունգրգուրով կանխիկ վճարելով 10 դր.: Եթէ անհաջող ամսական քառասունգրգուրով կանխիկ վճարելով 10 դր. և գիրքը ստանալ կամ պիտի առ պիտի կամ լինի:

ԲԱՐԱԶԵԱՆ ԵՂԱՐԻՔ
ԳՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ

Վաճառատան մէջ կը ծախուին ամեն տեսակ ձարմանական և եւրոպական ապրանքներ:

ՃԱՐՈՆԱԿԱՆ Յախճապակիէրէն, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԱԿԱՆ ապրանքներ, ՄԵՏԱԲԱՆԱԿ րաշիկներ, ՎԳՆՈՆՆԵՐ, ՏՈՒՓԵՐ, ԽՈՂԱՆԱԿՆԵՐ ԵՆ:

ՄԱՋԱԿԱՆ ՇԱՐՄԱԿԱՆՈՐ ԹԷՅԸ
ԵՆԲՈՎԱԿԱՆ լնդու ապրանքներ, Գուլպաներ, Թաշիկներ, Օճիկներ, Փողկա ցնեղ, Շապիկներ ԵՆ: ԵՆ:
Ճաշակաւոր և աճաւան 50—6

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

ՉԱՐԵՎ ԵՆԲՈՎԱԿԱՆ
Հայաց րաղ — Բեյրութ, Լաւանտի

Կեդրոնական գեղարուք գովեստի պէտք չունի, ծանօթ է արդէն բոլոր իզմիրի:

Թարմ և անխաբար գիւղեր, պատարասութիւնը արագ և կարեւոր աճան:

Հոն կ'ըստեն կանոնադրապէս հետեւեալ ակնաւոր բժիշկները՝ Տօք. Վէլլ, Տօք. Ա. Պալատտերան, Տօք. Տ. Թօփալեան, Տօք. Փիլիպպոսեան 50—6

CHAPPELLERIE DE LUXE
NICOLAS A. NEGREPONTE & CO
ՆԻԳՈԼԱ Ա. ՆԵԳՐՈՒՆԹ ԵՆ
ՖՐԱՆԿԱՅ ԹԱՂ Բ. 116

ԻԶՄԻՐ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵՆՍԱՐԱՆԱԿ ԵՆ ՓՈՐՐԱՔԱՆԱԿ
Գլխարկներ, Գաւաթներ, Գաւաթներ, Վզնոցներ, Թեւոցներ, Կոճակներ, Գուլպաներ, Ենթակապեր, Խոշակներ, Թաշիկներ ԵՆ: ԵՆ: 50—5

ԱՋԱՍ ՄՍՏԵՆԱՇԱՐ

Ջարդարեան Գրատունը այս անունով հրատարակած է հին ու նոր աղբյուրն ու հայրենասիրական գործերու շարք մը որոնք մեծապէս գնահատուած են ընթերցողի հատարակութեան կողմէ:
Ան Հոգի կամ Յետին Գիրքը Արարատեան Թարգ. Գ Գուրեանի 3 արար 2
Աւերակ (Բանտի յիշատակներ), Վ. Թոթովենցի 1
Ընդ Հայկ Երգարան, Ա. հատոր 3.50
Վաճառքը Խրեմեան Հայրիկի 1.50
Երգեր և Տաղ. Գ. Գուրեան 1
Հայդուք Խրեմեան Հայրիկի 2

Ընդարձակ Հայկ Երգ. Բ. հատոր 3.50
Նոյնը Ա. և Բ. 7.50, լաթ. 40
Աւերակ Անի Գ. Գուրեանի 2
Ճաւին Տունը, Լ. Շաթրեանի 4
Եղիա Տէմիրճեպաշեան. Լ. Խաւանեան (պատկերով) 1.50
Երկուստեք, Թարգ. Թաղմէր 1.50
Ջախագրուած Հայկ Երգարան, Ա. 5
Նոյն, բաժանորդագրութեան Բ. Գ. և Գ. մասերու 15
Ժամանակ և Խորհուրդի Բ. 1.50
Սով և Մահ, Ուրուր 1
Սրիպ, Բերթուստի, Վահան Թոթ. Վենցի 2.50
Ընդ Հայկ Երգ. Գ. հատոր 3.50
Նոյնը Ա. և Բ. Գ. հատոր միացեալ 10
Հայ Հերոսի Արարատեան, Արար Շախաւար 3
Ջրանք Թրքական պատերազմ կամ Չարչը Արթին աղա, կատակերգ. Եր. Օտեան, 3 արար 3
Պատմական Թուս Սինցի 1
Յիշատակարան. 1909-ի գարէն երեւելի Հայերու լուսաւոր պատերազմ, ձեռագիրները, կենսագրութիւնները, հեղինակութիւնները և դրուածքները, Բ. 2
Գլխով Ջարդարեան Գրատուն. Գ. Պոլիս, Խղիք Մամուրեան Գրատուն 10—6

Ս. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆԻ
ՄԵՒ ԼԵՌԻՆ ՄԱՐԴԷ
Ամբողջ գործը 384 էջերով
Գին. — Իզմիրի համար 7 Զրուշ
Դատաւ. » 8 » կամ Դր. 1.75